

1982, 15. května – Sdělení VONS č. 302 „Petr Pospíchal obviněn z pobuřování“ o uvalení vazby na Petra Pospíchala během výkonu vojenské prezenční služby a zahájení jeho trestního stíhání pro trestný čin pobuřování.

Dne 5. 3. 1982 starší prokurátor Vyšší vojenské prokuratury v Příbrami mjr. JUDr. Vlastimil Kaplan uvalil vazbu na dvaadvacetiletého Petra Pospíchala, dělníka, který od 1. 4. 1981 vykonával ve Strašicích u Plzně vojenskou základní službu a obvinil ho, že se u svého vojenského útvaru dopustil trestné činnosti ve smyslu § 100, odst. 1, písm. a, a odst. 2 tr. z. (pobuřování).¹ Dva dny předtím byla provedena domovní prohlídka v bytě jeho matky Marie Adámkové v Brně, kde Petr Pospíchal už přes dva roky nebydlel a téměř rok byt nenavštívil. Při prohlídce bylo zabaveno množství magnetofonových pásek, náboženská literatura vydaná v zahraničí, staré strojopisy a průklepové papíry.²

Trestného činu, z něhož je obviněn, se měl Petr Pospíchal dopustit tím, že vysvětloval vojákům stanoviska Charty 77, odpovídal na jejich otázky v tomto směru a přehrával jim magnetofonové pásky s hudbou nonkonformních zpěváků a skupin. Tyto skutečnosti, jež jsou vyšetřovateli StB označovány za trestnou činnost, mají být doloženy mnohdy rozpornými svědectvími.³ V okamžiku vzetí do vazby zahájil Petr Pospíchal hladovku, ve které vytrval 34 dní.⁴ Petr Pospíchal byl již odsouzen pro šíření nonkonformní hudby (spolu s Petrem Cibulkou a Liborem Chloupkem)⁵ k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 11 měsíců, který odpykal.⁶ V období mezi propuštěním z vězení a nástupem vojenské služby byl pro své aktivní a nebojácné postoje v rámci zákonného úsilí Charty 77 jako její signatář neustále šikanován policií a při výsleších týrán.⁷ Při opakovaném obvinění z pobuřování se lze obávat, že mu hrozí trest ve výši 3 let a při jeho výkonu zařazení do II. NVS. Petr Pospíchal by se tedy mohl, podobně jako Jiří Gruntorád (viz sdělení VONS)⁸, ocitnout v nejhorsším vězení pro politické vězně, v Minkovicích.⁹

Případ Petra Pospíchala svědčí mj. o tom, že se represivní orgány snaží potlačit jakoukoliv jinou než sterilní aktivitu mezi mládeží a eliminovat její nositele.¹⁰

Informace o Chartě 77, r. 5, 1982, č. 5, s. 11.

POZNÁMKY

- ¹ Návrh na zahájení trestního stíhání Petra Pospíchala podal jménem oddělení vojenské kontrarozvědky Vojenského útvaru 3858 Slaný pplk. Karel Touš 24. 2. 1982. Pospíchalovi bylo dáváno za vinu, že „*po celou dobu výkonu vojenské základní služby, t. j. od 1. 4. 1981, z nepřátelství k socialistickému zřízení ČSSR verbálně, různými protisocialisticky zaměřenými výroky, tiskovinami a přehráváním nahrávek magnetofonových pásků s písněmi, v nichž je zesměšňováno stávající společenské a státní zřízení ČSSR a činnost státních orgánů, záporně ovlivňoval a pobuřoval proti socialistickému státnímu zřízení ČSSR více vojáků z posádky Strašice*“. Vyšetřovatel původně navrhl zahájení trestního stíhání P. Pospíchala také pro trestný čin ohrožování politického a morálního stavu jednotky podle § 288 tr. zák. Návrh na zahájení trestního stíhání viz in: ABS, vyšetřovací spis k případu Petra Pospíchala, sign. V 34092 MV.
- ² Během domovní prohlídky byla nalezena také dvě čísla Informací o Chartě z roku 1979. Na základě svědeckých výpovědí se vyšetřovatelé StB domnívali, že Pospíchal „šířil“ v kasárnách „*materiály stejného druhu, vydávané v roce 1981, pravděpodobně výtisky č. 7 a 8. Předmětné výtisky, Informace o Chartě 77' se v průběhu vyšetřování prozatím zajistit nepodařilo*“. Žádost o odborné vyjádření ze dne 18. 3. 1982. Tamtéž.
- ³ Počátkem případu bylo nalezení uschované magnetofonové kazety se „závadovou nahrávkou“ patřící P. Pospíchalovi v posádkové knihovně. Pospíchalovo trestní stíhání zahájil vyšetřovatel StB při Vojenské kontrarozvědce pplk. Václav Mlejnek dne 2. 3. 1982 na základě nalezeného magnetofonového pásku a výpovědi vojáků s ním sloužících. Záznam o nálezu kazety ze 3. 2. 1982 a usnesení o zahájení trestního stíhání P. Pospíchala z 2. 3. 1982 viz in: tamtéž.
- ⁴ Podle záznamů z vazební věznice v Praze-Ruzyni zahájil P. Pospíchal hlaďovku 11. 3. 1982 a ukončil ji 8. 4. 1982. Tamtéž.

Pospíchal také podal stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání, která byla ovšem starším prokurátorem Vyšší vojenské prokuratury v Příbrami mjr. JUDr. Vlastimilem Kaplanem zamítnuta jako neodůvodněná. Stejně tak Vyšší vojenský soud v Příbrami pod vedením předsedy

senátu pplk. JUDr. Adolfa Houdy zamítl Pospíchalovu stížnost proti uvalení vazby, ačkoliv se zcela neztotožnil s odůvodněním prokuratury, když konstatoval: „Nelze sice souhlasit s názorem vyššího vojenského prokurátora, který vyslovil v odůvodnění napadeného usnesení, že na podkladě studia vyšetřovacího spisu zjistil, že obviněný spáchal trestnou činnost, pro kterou je trestní stíhání vedeno. Takový závěr je v rozporu se zásadou presumce nevinu.“ Uvalení vazby pak odůvodnil následovně: „Správně však vyšší vojenský prokurátor zjistil, že obviněný při uplatnění svého práva na obhajobu zaujal odmítavý postoj k orgánům činným v trestním řízení, skutečnosti, které vyplynuly z opatřených důkazů a které mu byly předestřeny, označuje za nepravdivé a nebo tvrdí, že si na rozhodné okolnosti nepamatuje nebo nevzpomíná.“ ABS, vyšetřovací spis k případu Petra Pospíchala, sign. V 34092 MV.

- ⁵ K případu Petra Cibulky, Libora Chloupka a Petra Pospíchala viz sdělení VONS č. 2, 40, 42, 48, 55, 64, 69, 70, 123 a 157, dokumenty č. 2, 40, 42, 48, 55, 64, 69, 70, 124 a 158, a dokumenty č. 1141, 1149 a 1154.
- ⁶ I z tohoto důvodu vedlo Oddělení Vojenské kontrarozvědky 1. tankové divize Klementa Gottwalda od 1. 6. 1982 na P. Pospíchala osobní svazek pod krycím jménem „Martin“, reg. č. 44608, <http://www.abscr.cz/cs/vyhledavani-archivni-pomucky> [28. 2. 2014].
- ⁷ Tato šikana se nedotýkala pouze P. Pospíchala, ale také jeho okolí. K tomu viz sdělení VONS č. 161 a 168, dokumenty č. 162 a 169.
- ⁸ K věznění Jiřího Gruntoráda v NVÚ Minkovice a jeho přeřazení do III. nápravně výchovné skupiny viz sdělení VONS č. 323, 342, 377, 400, 415, 421, 444 a 450, dokumenty č. 326, 345, 380, 403, 418, 424, 447 a 453.
- ⁹ Ve prospěch Pospíchala byla odeslána prezidentu Gustávu Husákovi 21. 4. 1982 petice s třiceti podpisy žádající přešetření všech akcí proti němu, jeho propuštění a upuštění od dalšího pronásledování. Petici organizoval evangelický duchovní Jan Šimsa. Petice do značné míry shodného obsahu byla adresována i Federálnímu shromáždění ČSSR. LP, Sb. VONS, inv. č. 259, sign. IV/2, kart. 42.
- ¹⁰ K tomuto případu viz dále sdělení VONS č. 305 a 308, dokumenty č. 306 a 309.